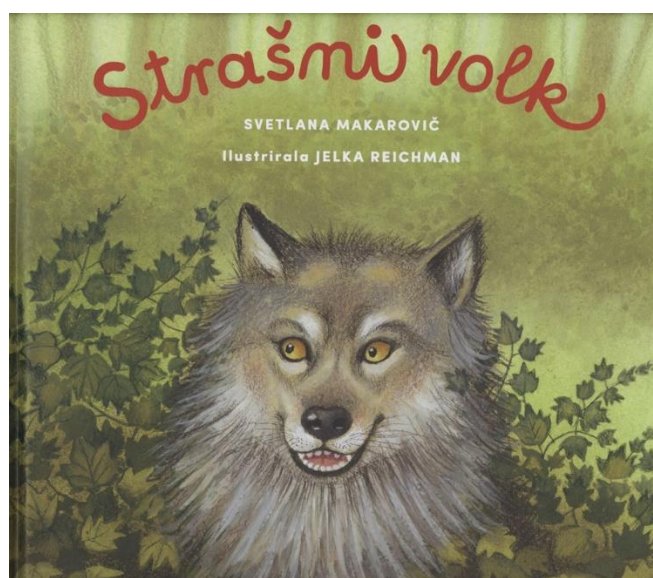

Nenadkriljivi dami besede in ilustracije:

80 let

**Svetlane Makarovič
in Jelke Reichman**

Svetlana Makarovič je 80. rojstni dan
praznovala že 1. januarja,
Jelka Reichman pa 23. avgusta 2019.
Njuna skupna knjiga Strašni volk

Svetlana Makarovič

Vodilna slovenska pisateljica pravljic za otroke je diplomirala na AGRFT in bila najprej gledališka igralka. Leta 1970 je postala svobodna književnica. Poleg pisanja poezije in proze se je uveljavila tudi v radijskih in lutkovnih igrh za otroke ter dramah za odrasle. Izvrstna slovenska pisateljica, pesnica, pevka, skladateljica in režiserka ima eno najobsežnejših bibliografij med Slovenci, saj se že bliža številki 400 knjižnih naslovov.

Rojena 1939 v Mariboru. Prve njene zbirke so bile pesniške zbirke za odrasle (1964 je izšla njena prva pesniška zbirka Somrak).

Leta 1994 je prejela za zbirko Tisti čas Jenkovo nagrado za poezijo. Pisala je šansone in jih ob lastni klavirski spremljavi prepevala, pravljice za odrasle. Leta 2000 je prejela Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Prozna dela za mladino

Od leta 1972 je objavila okoli trideset knjig za otroke, najbolj priljubljene so bile večkrat ponatisnjene, ilustriralo jih je več ilustratorjev, med njimi Elga Tušar, Gorazd Vahen, Lucijan Rešič, Tomaž Lavrič, Marjan Amalietti, Jelka Rerichman. Številne svoje knjige je avtorica ilustrirala tudi sama.

Za svoja dela je bila večkrat nagrajena, večkrat nominirana za Andersenovo nagrado za mladinsko književnost (1994), uvrščena na Častno listo IBBY.

V razposajeni družini Svetlanovčkov

S posebnimi, izmišljenimi liki je ustvarila je svoj tip sodobne živalske pravljice. Priljubljeni **kosovirji** se uvrščajo med redke izvirne izume tudi v svetovnem merilu. Tu so še nepozabni junaki, kot so **Sapramiška, škrat Kuzma, sovica Oka, Tacamuca ...**

Vsi njeni liki so radoživi in neugnani, največ jim pomeni svoboda. Nič jim ni dano, ampak si morajo vse šele izboriti. A prav ta sla po življenju je eden od magnetov, ki navduši k branju nove in nove generacije otrok.

V zvezi s pravljicami pisateljica vedno poudarja, da v pravljici-umetnini ni vse dobro, lepo, da mora biti prepleteno tudi s temnimi platmi, najbolj pomembno pa je, da se v njih ohranja skrivnostnost, saj bralcem ne sme biti vse podarjeno. A ne gre le za junake in način pripovedi, ampak tudi za svet, ki ga ustvarja v svoji neizmerni domišljiji. V tem pogledu zaseda posebno mesto Pekarna Mišmaš, ki velja za eno njenih najlepših, najbolj celostnih pravljic.

Ste vedeli:

- da je Svetlana Makarovič v najbolj plodnem obdobju pisanja pravljic, hodila po vrtcih in osnovnih šolah ter jih sama prebirala otrokom. Namesto denarja je navadno zahtevala le gumb;
- da se uvršča v šoli poleg najbolj znanih klasičnih Grimmovih pravljic (Sneguljčica, Rdeča kapica, Trnuljčica) Pekarna Mišmaš po priljubljenosti takoj za njimi; (Igor Saksida, Filozofska fakulteta v Ljubljani, Književni interesi otrok in didaktična gradiva pri pouku v drugem razredu osnovne šole, jezik in slovstvo 1996/97)
- da je Svetlana Makarovič, preden se je poslovila od poezije, leta 2002 izdala v samozaložbi antologijo svojih najboljših pesmi Samost. Del naklade je shranila kot dediščino, iz katere naj bi se po njeni smrti financiral mariborski azil za živali, ki so pisateljici zelo pri srcu.

Nagrade

- Levstikova nagrada (1975) za pesniški list Vojskin čas
- Nagrada Zmajeve dječje igre (1975)
- Nagrada Prešernovega sklada (1976) za pesniški list Vojskin čas
- Uvrstitev na Janusz Korczak Honour List (1987)
- Imenovana na IBBY-jevo častno listo (1994) za mladinsko literaturo
- Nominacija za Andersenovo nagrado (1998 in 2000)
- Prešernova nagrada (2000), ki jo je zavrnila
- Viktor za življenjsko delo (2002)

Jelka Reichman

Jelka Reichman je slovenska slikarka in ilustratorka. Rodila se je leta 1939 v Ljubljani. Diplomirala je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani ter tam končala tudi grafično specialko. Vse svoje ustvarjalno življenje je posvetila otroški ilustraciji.

Njen izjemni opus obsega preko 200 knjižnih projektov in več kot 2.200.000 izvodov posameznih knjig v različnih izdajah. S svojimi barvitimi ilustracijami izžareva ljubkost, dobrodušnost in vedrino, ki odpirajo vrata v svet domišljije, lepote in brezčasnosti. Slikanice z njenimi podobami nastajajo in se ponatiskujejo za vedno nove generacije bralcev pri nas in po svetu.

Z Založbo Mladinska knjiga sodeluje že od leta 1964. Njena umetniška pot se je začela z ilustriranjem pravljice **Šivilja in škarjice** Dragotina Ketteja, ki ji ga je zaupala takratna urednica Kristina Brenk, s tem pa tudi njeno dolgoletno sodelovanje s to založbo. Ilustrirala je še knjige: Josipa Ribičiča (**Miškolin, Nana, mala opica**), Kajetana Koviča (**Moj prijatelj Piki Jakob, Maček Muri, Pajacek in punčka, Zmaj Direndaj, Zlata ladja**), Svetlane Makarovič (**Škrat Kuzma dobi nagrado**), Leopolda Suhodolčana (**Cepeceptavček**), Mihe Mateta (**Šola igrač**),

Srečka Kosovela (**Medvedki sladkosnedki**), Prežihovega Voranca (**Levi devžej**), Janeza Bitenca (**Tri muce**), Polonce Kovač (**Mišek**), Marjete Kajzer Novak (**Arne na potepu**), zbirko pravljic **Zlata ptica** in druge ...

Jelka Reichman sodeluje tudi z revijama **Cicido** in **Ciciban** in z drugimi založbami. Njene ilustracije so se med drugim pojavile tudi na mnogih voščilnicah (npr. za UNICEF), razglednicah, lončkih, darilnem papirju, darilnih vrečkah in znamkah pošte Slovenije.

Za svoje delo je prejela številne nagrade in priznanja, med njimi:

- Levstikovo nagrado za ilustracije v knjigi Cepecepetavček,
- nagrado Hinka Smrekarja za življenjsko delo,
- Levstikovo nagrado za življenjsko delo,
- Župančičevo nagrado za življenjsko delo,
- postala je Slovenka leta 2011 in častna meščanka Ljubljane (2016).